

Poezia lirică.

De la romantism la simbolism

Motto:

„Parfum, culoare, sunet se-ngână și-și răspund”
(Ch. Baudelaire)

Planul dezbaterii

1. Symbolismul – prezentare sintetică.

1.1. Symbolismul european

1.2. Symbolismul românesc

2. Ecouri simboliste în poezia romantică – *Se bate miezul nopții*, de M. Eminescu

3. Teoretician al symbolismului românesc, Al. Macedonski

4. Poezia simbolistă românească. D. Anghel, Șt. Petică,
G. Bacovia, I. Minulescu

5. „*Symbolismul autentic bacovian*”

5.1. G. Bacovia - teme și motive simboliste

5.2. Particularități ale universului liric

6. Poezia simbolistă în prima jumătate a secolului al XX-
lea

I. Symbolismul în literatură

a) definiție

b) **Ideologia și estetica simbolistă:**
simbolul, sugestia, corespondențele, prozodia, sinestezia, muzicalitatea.

c) Teme și motive:

spleen, natura, instrumentele muzicale, motivul ploii și al toamnei, primăvara, singurătatea, nevroza, reveria, crepusculul, orașul, boala, moartea, decorul macabru, declinul, descompunerea materiei, evadarea în spații exotice, marea, corabia, parfumul, culorile, muzica, erosul, odaia, pruncul.

II. Symbolismul în pictură:

Gustave Moreau, Odilon Redon, Arnold Böcklin, Dante Gabriel Rossetti, Edward Burne-Jones, Gustav Klimt, Mihail Vrubel, Edward Munch.

III. Symbolismul în muzică:

Claude Debussy, Maurice Ravel

e) **Reprezentanți:** *Franța (Charles Baudelaire, Arthur Rimbaud, Paul Verlaine, Stéphane Mallarmé, Jean Moreas); Belgia (Emile Verhaeren, M. Maeterlinck); Germania (Stefan George, Rainer Maria Rilke); Spania (Ruben Dario, Antonio Machado); Italia (D'Annunzio); România (A. Macedonski, Dimitrie Anghel, Ștefan Petică, Ion Minulescu, G. Bacovia, D. Iacobescu, Demostene Botez).*

Definiții....

Simbolismul este un curent literar apărut în Franța, ca reacție împotriva **parnasianismului**, a **romantismului** retoric și a **naturalismului**, promovând conceptul de poezie modernă.

Simbolismul a fost mai întâi o **mișcare literară**, apoi artistică, a reunit un număr mare de scriitori și artiști din întreaga lume, în baza unui **program estetic** bine conturat. Grație caracterului său **cosmopolit**, simbolismul avea să cucerească toată Europa și America. Această mișcare a fost de esență și de expresie **franceză**, dar la ea au participat chiar de la început străini: greci (ca Jean Moréas, pseudonimul lui Papadiamantopoulos), flamanzi, anglo-saxoni, evrei, spanioli și mulți alții.

Definiții....

Termenul „symbolism” provine din cuvântul grecesc „symbolon”, intrat în limbă prin filieră franceză.

Simbolul este un substituent, el înlocuiește expresia directă, vorbirea noțională, mediind cunoașterea pe calea analogiei și a convenției.

Numele curentului a fost dat de Jean Moréas, în articolul-manifest intitulat „Le symbolisme” (18 sept. 1886), publicat în suplimentul literar al ziarului „Le Figaro”. Același Jean Moréas va întemeia, împreună cu Gustave Kahn și Paul Adam, revista „*Le Symboliste*”.

Ideologia și estetica simbolistă

- Poezia simbolistă este una exclusiv a sensibilității pure. Ea nu comunică, ci se comunică.
- Obiectul poeziei simboliste îl constituie stările sufletești nelămurite, fluide, vagi, muzicale, care sunt transmise recurgându-se la analogie, la sugestie, utilizând un limbaj poetic inedit.
- Simbolismul respinge conceptul de *mimesis*, de imitație. Ca obiect al artei este proclamat domeniul impalpabilului și al imaginarului, subconștientul.
- Înclinația către stări sufletești nedefinite are ca reprezentări: *neliniștea, nevroza, plictisul, spleenul, oboseala, angoasa, disperarea, amărăciunea, macabrul, exotismul.*

Trăsăturile esteticii simboliste:

1) SIMBOLUL

2) SUGESTIA

3) CORESPONDENȚELE

4) SINESTEZIA

5) MUZICALITATEA

6) INOVAȚII PROZODICE, EXPLORÂND NOI FORME: STROFA ASIMETRICĂ, VERSUL LIBER, RITMURILE VARIABLE, CARE AR CORESPUNDE MUZICII INTERIOARE.

Teme și motive simboliste:

- singurătatea
- descompunerea materiei
- nevroza
- evadarea în spații exotice
- spleenul
- marea
- reveria
- corabia
- crepusculul
- paradisurile artificiale
- toamna și ploaia
- parfumul
- orașul
- culorile
- boala
- muzica
- moartea
- erosul
- decorul macabru
- odaia
- declinul
- plânsul

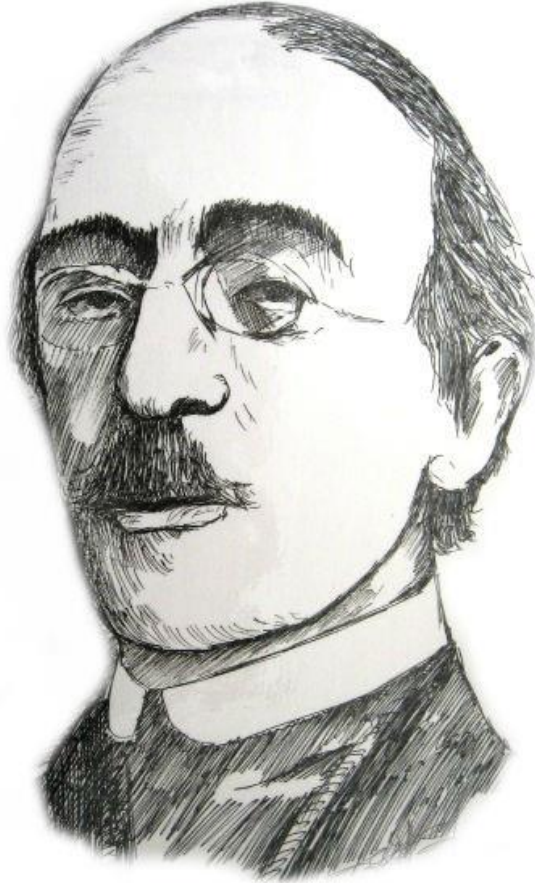
Reprezentanții simbolismului european în literatură

- Franța (**Charles Baudelaire, Arthur Rimbaud, Paul Verlaine, Stéphane Mallarmé, Jean Moréas**).
- Belgia (**Emile Verhaeren, M. Maeterlinck**).
- Germania (**Stefan George, Rainer Maria Rilke**).
- Spania (**Ruben Dario, Antonio Machado**);
- Italia (**D'Annunzio**).
- România (**A. Macedonski, Dimitrie Anghel, Ștefan Petică, Ion Minulescu, G. Bacovia, D. Iacobescu, Demostene Botez**).

Se bate miezul nopții în clopotul de-aramă,
Și somnul, vameș vieții, nu vrea să-mi ieie vamă.
Pe căi bătute-adeșea vrea mintea să mă poarte,
S-asamăn între-olaltă viață și cu moarte;
Ci cumpăna gândirii-mi și azi nu se mai schimbă,
Căci între amândouă stă neclintita limbă.

M. Eminescu, Se bate miezul nopții

În crini e beția cea rară:
Sunt albi, delicați, subțiratici.-
Potirele lor au fanatici-
Argint din a soarelui pară.

Deși, când atinși sunt de vară,
Mor pâlcuri sau mor singuratici,
În crini e beția cea rară:
Sunt albi, delicați, subțiratici.

În moartele vremi, mă-mbătară,
Când fragezi, și primăvărateci,
În ei mă sorbiră, extatici,
Și pe aripi de rai mă purtară
În crini e beția cea rară.

Al. Macedonski, Rondelul crinilor

Amurg de toamnă violet ...
Doi plopi, în fund, apar în siluete
-- Apostoli în odăjdii violete --
Orașul e tot violet.

Amurg de toamnă violet ...
Pe drum e-o lume leneșă, cochetă;
Mulțimea toată pare violetă,
Orașul tot e violet.

Amurg de toamnă violet ...
Din turn, pe câmp, văd voievozi cu
plete;
Străbunii trec în pâlcuri violete,
Orașul tot e violet.

G. Bacovia, Amurg violet

Amurg de toamnă violet ...

Cerințe:

- Identifică tema textului.
- Menționează două motive literare prezente în textul dat.
- Explică semnificația a două figuri de stil diferite din text.
- Prezintă semnificația titlului în raport cu textul dat.
- Identifică mărcile subiectivității în textul citat.
- Motivează, prin evidențierea a două trăsături existente în text, apartenența acestuia la un curent literar.

Temă

Scrive un eseu de 400-600 de cuvinte despre *elementele de compoziție și de limbaj* în două texte simboliste, la alegere, pornind de la următoarea afirmație:

„Procedeele simboliste sunt mult mai numeroase decât utilizarea, frecventă sau nu, a simbolului. Ele includ, cum vom vedea, **corespondențele**, tehnica sugestiei, muzicalitatea etc. Simbolul, ca și alegoria, sunt procedee poetice tradiționale, care se confundă cu originea artei. Poezia este imagine, metaforă, simbol...” (Lidia Bote, Simbolismul românesc).

